

УДК 159.9:316.77

PSYCHOLOGICAL FEATURES OF THE INFLUENCE OF MEDIA LITERACY LEVEL ON INDIVIDUAL SOCIAL ACTIVITY

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ РІВНЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ НА СОЦІАЛЬНУ АКТИВНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Korolova T. M./ Корольова Т.М.

магістрантка /Master's Student

Educational and Scientific Institute named after V. O. Sukhomlynskyi

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Навчально-наукового інституту імені В. О. Сухомлинського

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова,

Анотація. У тезах розглядаються психологічні аспекти взаємозв'язку між рівнем медіаграмотності та соціальною активністю індивіда. Визначено, що медіаграмотність виступає не лише інструментом критичного осмислення інформації, але й чинником формування активної громадянської позиції. Проаналізовано когнітивні, емоційно-регулятивні та особистісні фактори, які зумовлюють різний рівень включеності особи в соціальні процеси.

Ключові слова: медіаграмотність, соціальна активність, критичне мислення, психологічні чинники, соціальна компетентність

Abstract. The theses consider the psychological aspects of the relationship between the level of media literacy and an individual's social activity. It is determined that media literacy functions not only as a tool for critical comprehension of information, but also as a factor in shaping an active civic position. Cognitive, emotional-regulative, and personal factors that determine different levels of individual involvement in social processes are analyzed.

Keywords: media literacy, social activity, critical thinking, psychological factors, social competence

Вступ.

У сучасному інформаційному суспільстві медіапростір значною мірою визначає характер соціальної взаємодії. Рівень медіаграмотності людини стає важливим чинником її адаптації, активності та здатності до соціально відповідальної поведінки. Низький рівень медіаграмотності може призводити до інформаційної залежності, підвищеної довіри до маніпулятивних повідомлень, що знижує соціальну компетентність та пасивізує громадянську позицію [2]. Натомість сформовані навички критичного сприйняття інформації сприяють розвитку активності, залученості у суспільні процеси та готовності брати участь у вирішенні соціальних проблем[1].

Мета. Проаналізувати психологічні особливості впливу рівня медіаграмотності на формування та прояв соціальної активності особистості.

Основна частина.

Медіаграмотність розглядається як інтегральна характеристика особистості, що включає когнітивні (критичне мислення, увага, аналіз інформації), емоційно-регулятивні (контроль емоцій, стресостійкість) та особистісні (відповідальність, толерантність до невизначеності, відкритість до нового) компоненти.

З психологічної точки зору, високий рівень медіаграмотності забезпечує:

- когнітивний аспект — здатність до логічного аналізу повідомлень, виявлення маніпуляцій та фейків;
- емоційно-регулятивний аспект — уміння контролювати емоційну реакцію на інформаційні подразники, уникати панічних чи агресивних реакцій;
- особистісний аспект — розвиток рефлексивності, автономності суджень, соціальної відповідальності.

Вплив на соціальну активність проявляється у таких формах:

- участь у громадських ініціативах і соціальних проєктах;
- поширення перевіреної інформації, протидія фейкам;
- готовність до конструктивної дискусії в соціальних мережах та офлайн-просторі;
- підвищення рівня довіри у міжособистісній та міжгруповій взаємодії.

Таким чином, психологічні особливості медіаграмотності прямо пов'язані з розвитком соціальної компетентності та зростанням активної громадянської позиції особистості.

Висновки.

Медіаграмотність є важливим психологічним чинником соціальної активності. Її формування залежить від когнітивних здібностей, емоційної регуляції та особистісних рис. Високий рівень медіаграмотності сприяє зростанню соціальної компетентності, що проявляється у відповідальній участі в суспільному житті, стійкості до маніпуляцій та готовності до соціальної взаємодії. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на емпіричне

вивчення кореляції між рівнем медіаграмотності та індикаторами соціальної активності різних вікових груп.

Література:

1. Потапчук, Н. (2020). Медіаграмотність як складова соціальної компетентності особистості. Психологічні науки: сучасний стан і перспективи розвитку, 2, 45–52.
2. Чернобровкін, В. (2021). Соціально-психологічні аспекти формування медіаграмотності. Вісник психології та соціальної педагогіки, 34, 89–95.

*Науковий керівник: Кравчук Ольга Юріївна,
кандидат політичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін і філософії
Навчально-наукового інституту імені В. О. Сухомлинського
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
Тези відправлено: 27.08.2025 року*